

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 15/21
V Lucemburku dne 11. února 2021

Rozsudek ve spojených věcech C-407/19 Katoen Natie Bulk Terminals
NV a General Services Antwerp NV
v. Belgische Staat a C-471/19 Middlegate Europe NV v. Ministerraad

Zákon, který vyhrazuje přístavní práci pouze uznaným dělníkům, může být s unijním právem slučitelný, je-li jeho cílem zaručit bezpečnost v přístavních oblastech a předcházení pracovním úrazům

Zapojení paritní správní komise do uznávání přístavních dělníků však není k dosažení sledovaného cíle nezbytné ani vhodné

V belgickém právu se přístavní práce řídí zejména zákonem o přístavní práci, podle kterého mohou tuto práci vykonávat pouze uznaní přístavní dělníci. V roce 2014 zaslala Evropská komise Belgii výzvu dopisem, v níž uvedla, že belgická právní úprava přístavní práce porušuje svobodu usazování (článek 49 SFEU). V návaznosti na tento dopis přijala Belgie v roce 2016 královské nařízení o uznávání přístavních dělníků v přístavních oblastech, kterým byla stanovena prováděcí pravidla k zákonu o přístavní práci, na základě čehož Komise zastavila řízení o nesplnění povinnosti vedené proti Belgii.

Ve věci Katoen Natie Bulk Terminals a General Services Antwerp (C-407/19) tyto dvě společnosti provádějící v Belgii i v zahraničí přístavní činnosti podaly k Raad van State (Státní rada, Belgie) návrh na zrušení tohoto královského nařízení z roku 2016, neboť měly za to, že narušuje jejich svobodu zaměstnávat na práci v belgických přístavních oblastech přístavní dělníky pocházející z jiných členských států než z Belgie.

Ve věci Middlegate Europe (C-471/19) byla dotyčná společnost nucena zaplatit pokutu poté, co belgické policejní orgány konstatovaly protiprávní jednání spočívající v provádění přístavní práce neuznaným přístavním dělníkem. V rámci řízení, v němž o této druhé věci nyní rozhoduje předkládající soud, tj. Grondwetteljk Hof (Ústavní soud, Belgie), tato společnost napadla ústavnost zákona o přístavní práci, neboť měla za to, že tento zákon ve vztahu k podnikům porušuje jejich svobodu obchodu a průmyslu. Ústavní soud, který podotkl, že tato svoboda zaručená belgickou ústavou je úzce spjata s několika základními svobodami zaručenými Smlouvou o FEU, jako je volný pohyb služeb (článek 56 SFEU) a svoboda usazování (článek 49 SFEU), se rozhodl dotázat se Soudního dvora – stejně jako Raad van State (Státní rada) v rámci první věci – zda jsou tato vnitrostátní pravidla, která ponechávají v platnosti zvláštní úpravu zaměstnávání přístavních dělníků, s těmito dvěma ustanoveními slučitelná. V těchto spojených věcech byl Soudní dvůr vedle odpovědi na tuto otázku žádán také o stanovení dalších kritérií pro vyjasnění souladu režimu přístavních dělníků s požadavky unijního práva.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že předmětná právní úprava ukládající společnostem-nerезidentům, které se chtějí usadit v Belgii za účelem výkonu přístavních činností nebo které v tomto státě chtějí poskytovat přístavní služby, aniž se v něm usadí, aby využívaly pouze přístavní dělníky uznané podle této právní úpravy, znemožňuje takovým podnikům využít vlastních pracovníků nebo přijetí jiných, neuznaných dělníků. Tato právní úprava, která může činit usazení těchto podniků v Belgii nebo poskytování jejich služeb v tomto členském státě méně atraktivním, proto představuje omezení těchto dvou svobod, tj. svobody usazování zaručené článkem 49 SFEU a volného pohybu služeb zaručeného článkem 56 SFEU. Soudní dvůr pak připomněl, že takové omezení může být odůvodněno naléhavým důvodem obecného zájmu za podmínky, že je způsobilé zaručit uskutečnění sledovaného cíle a nepřekračuje meze toho, co je k dosažení tohoto

cíle nezbytné. V projednávaných věcech Soudní dvůr uvedl, že předmětnou právní úpravu nelze samu o sobě považovat za nezpůsobilou nebo nepřiměřenou k dosažení sledovaného cíle, tj. zaručení bezpečnosti v přístavních oblastech a předcházení pracovním úrazům. Na základě globálního posouzení daného režimu Soudní dvůr dovodil, že taková právní úprava je s články 49 a 56 SFEU slučitelná, pokud se podmínky a pravidla stanovená touto právní úpravou zakládají na objektivních, nediskriminačních a předem známých kritériích umožňujících přístavním dělníkům z jiných členských států doložit, že ve státě původu splňují požadavky rovnocenné požadavkům vztahujícím se na tuzemské přístavní dělníky, a pokud nezavádějí omezený seznam dělníků, které lze takto uznat.

Následně při zkoumání slučitelnosti napadeného královského nařízení s jednotlivými svobodami pohybu zaručenými Smlouvou o FEU Soudní dvůr uvedl, že předmětná vnitrostátní právní úprava představuje rovněž omezení svobody pohybu pracovníků zakotvené v článku 45 SFEU, neboť může mít odrazující účinek na zaměstnavatele a pracovníky z jiných členských států. Soudní dvůr pak posuzoval nezbytnost a přiměřenost jednotlivých opatření obsažených v této právní úpravě ve vztahu k cíli spočívajícímu v zaručení bezpečnosti v přístavních oblastech a v předcházení pracovním úrazům.

V tomto ohledu Soudní dvůr zaprvé dospěl k názoru, že předmětná právní úprava, podle níž konkrétně:

- uznání přístavních dělníků provádí správní komise, která je paritně složena z členů jmenovaných organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi zaměstnanců;

- tato komise rovněž v závislosti na potřebě pracovní síly rozhoduje, zda uznání dělníci mají či nemají být zařazeni na seznam přístavních pracovníků, přičemž u přístavních dělníků, kteří nejsou na tento seznam zařazeni, je doba jejich uznání omezena délkou trvání jejich pracovní smlouvy, takže pro každou novou smlouvu, kterou uzavírají, musí být zahájeno nové uznávací řízení;

- není stanovena žádná maximální lhůta, v níž musí tato komise rozhodnout,

není slučitelná se svobodami pohybu zakotvenými v člancích 45, 49 a 56 SFEU, neboť není nezbytná ani vhodná k dosažení sledovaného cíle.

Zadruhé Soudní dvůr zkoumal podmínky uznávání přístavních dělníků. Podle předmětné právní úpravy musí pracovník – s výjimkou případu, kdy může doložit splnění rovnocenných podmínek v jiném členském státě – splnit požadavky na zdravotní způsobilost, úspěšné absolvování psychologického testu a předchozího odborného školení. Tyto požadavky jsou podle Soudního dvora podmínkami vhodnými k zajištění bezpečnosti v přístavních oblastech a přiměřenými tomuto cíli. V důsledku toho jsou taková opatření se svobodami pohybu stanovenými v člancích 45, 49 a 56 SFEU slučitelná. Soudní dvůr má nicméně za to, že je na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda úloha svěřená organizaci zaměstnavatelů a případně odborovým organizacím uznaných přístavních dělníků při jmenování orgánů pověřených provedením těchto vyšetření, testů nebo zkoušek nemůže zpochybnit jejich transparentnost, objektivnost a nestrannost.

Zatřetí Soudní dvůr dovodil, že daná právní úprava, podle níž si přístavní dělník zachovává uznání získané podle předchozího právního režimu a je zařazen na seznam přístavních dělníků, se nejeví jako nevhodná k dosažení sledovaného cíle ani jako nepřiměřená ve vztahu k tomuto cíli, takže je v tomto ohledu taktéž slučitelná se svobodami zakotvenými v člancích 45, 49 a 56 SFEU.

Začtvrté dospěl Soudní dvůr k názoru, že předmětná právní úprava, podle níž převedení přístavního pracovníka na seznam pracovníků jiné přístavní oblasti, než ve které byl uznán, podléhá podmínkám a pravidlům stanoveným kolektivní smlouvou, je v souladu se svobodami pohybu stanovenými v člancích 45, 49 a 56 SFEU. Je však na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda jsou tyto stanovené podmínky a pravidla nezbytné a přiměřené ve vztahu k cíli spočívajícímu v zajištění bezpečnosti v každé přístavní oblasti.

Soudní dvůr konečně prohlásil, že právní úprava, podle které musí mít pracovníci logistiky v přístavních oblastech „bezpečnostní osvědčení“, jehož pravidla vydávání stanoví kolektivní smlouva, není se svobodami zakotvenými v článcích 45, 49 a 56 SFEU neslučitelná, pokud jsou podmínky pro vydání takového osvědčení nezbytné a přiměřené ve vztahu k cíli spočívajícímu v zaručení bezpečnosti v přístavních oblastech a pokud postup stanovený pro jeho získání neukládá nadměrnou či nepřiměřenou administrativní zátěž.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106